

Naj Slovensko :

Najstaršia erbová listina: udelenie erbu mestu Košice Ľudovítom Veľkým z Anjou (1369).

Najstarší výraz Slováč: v diele Hungarorum ako „Zlowachko“ (1488).

Najstaršie periodikum: Nová Posoniensia (Bratislavské noviny) Mateja Bela z Očovej (1721).

Najstaršia univerzita: Universitas Istropolitana (nesprávne uvádzaná ako Academia Istropolitana) v Bratislave (1465).

Najstaršia vysoká škola banská v Európe: v Banskej Štiavnici (1763).

Najstaršia detská hračka v Európe: vozík z doby bronzovej (1600 pr. Kr.) z Nižnej Myšle.

Najstaršia soška: Moravianska Venuša (20 000 pr. Kr.) nájdená v Moravanoch (1967).

Najväčší zlatý poklad: 2390 zlatých mincí, 3 medaily a reťaz; Košice (1935).

Najvyššie položený hrad: Liptovský hrad (999,9 m. n. m.).

Najstarší kostol v strednej Európe: Kostol sv. Margity Antiochijskej, Kopčany (najneskôr v 9. storočí, obdobie Veľkej Moravy)[1]

Najstarší drevený kostol: kostol sv. Františka z Assisi (Drevená sakrálna architektúra na Slovensku) v Hervartove pri Bardejove (15./16. st.).

Najväčší drevený kostol: v Palúdzke z r. 1774 (dl. 43 m, vys. 11,5 m, pojme 6000 ľudí). (Drevená sakrálna architektúra na Slovensku)

Najšikmejšia stavba: Hodinová veža v Banskej Bystrici; 34,5 m, vychýlená o 68 cm.

Najvyšší vyrezávaný oltár v Európe: oltár Majstra Pavla z Levoče (18,62 m).

Najdlhšie činná mincovňa v Európe: Mincovňa Kremnica (zal. 1328).

Najrozsiahlejší podzemný systém: Demänovská jaskyňa (24 km).

Najhlbšia priepasť: Javorová priepasť (313 m).[2]

Najhlbšia jaskyňa: Starý hrad v Nízkych Tatrách (432 m).[2]

Najdlhšie zdokumentovaná jaskyňa: Dračia ľadová v Demänovskej doline (prvý popis z r. 1299).

Najstaršie kresby: v Posvätnnej chodbe jaskyne Domica (6000 rokov).

Najdlhšie elektricky osvetlená jaskyňa na svete: Dobšinská ľadová jaskyňa (1896).

Najdlhšie prístupná jaskyňa: Jasovská jaskyňa (1846).

Najväčší kvapel': Kvapel' rožňavských jaskyniarov (vys. 32,6 m) – Krásnohorská jaskyňa v Slovenskom krase[3].

Najstaršie chránené územie: vysokotatranská Kvetnica vo Velickej doline (1876).

Najstaršie lesnaté chránené územie: Dobročský prales pri Čiernom Balogu (1913).

Najväčšia vyhasnutá sopka: Štiavnický stratovulkán (priemer kaldery 23 km[4]).

Najväčšie a najhlbšie prírodné jazero: Veľké Hincovo pleso (20 ha/53,7 m).

Najvyššie položené jazero: Modré pleso (2192 m. n. m.).

Najvyšší vodopád: Kmeťov vodopád (90 m) vo Vysokých Tatrách.

Najväčšia umelá vodná nádrž: Liptovská Mara (360,5 miliónov m³ vody).

Najväčší riečny ostrov v Európe: Žitný ostrov (1600 km²).

Najnáročnejšia železničná stavba: trať Banská Bystrica – Horná. Štubňa (22 tunelov s dĺžkou 12,2 km).

Najvýznamnejšie kultúrna inštitúcia: Matica slovenská (zal. 1863 v Martine).

Najväčšia knižnica: Slovenská národná knižnica v Martine (4 milióny kníh).

Najväčšia folklórna slávnosť: Folklórny festival vo Východnej (okolo 80 tisíc návštevníkov).

Najznámejší veľtrh: INCHEBA (medzinárodný chemický veľtrh)

Najväčší drevený oltár na svete: Kostol sv. Jakuba –Levoča, jedinečný: výška 18,6 m, šírka 6,3 m

Geografický stred Európy: Kostol sv. Jána Krstiteľa Lokalita: Kremnické Vrchy Jedinečnosť: stred európskeho kontinentu.

Najdlhšia hranica: Maďarsko - 654,9 km

Najkratšia hranica: Ukrajina - 97,9 km

Najvyšší bod štátnej hranice: Rysy - Vysoké Tatry - 2.503 m.n.m.

Najnižší bod štátnej hranice: Hladina rieky Bodrog - 94 m.n.m.

Najväčšia priama šírka územia: Medzi obcou Skalité a miestnou časťou Obid - Štúrovo - 196,7 km

Najmenšia šírka: Medzi obcami Orlová a Hostovce nad Bodvou - 77,6 km

Najväčšia priama dĺžka územia: Medzi obcami Záhorská Ves a Nová Sedlica - 428,9 km

Najsevernejší bod: Vrch Modralová / Kataster Oravská Polhora (Babia hora) - 49°36'54'' s.š. a 19°28' z.d.

Najjužnejší bod: Stred rieky Dunaj (Patince) - 47°43'55'' s.š. a 18°17' v.d.

Najzápadnejší bod: Stred rieky Morava (Záhorská Ves) - 48°23' s.š. a 16°50'04'' v.d.

Najvýchodnejší bod: Vrch Kremenec (Nová Sedlica) - 49°05' s.š. a 22°34'20'' v.d.

Stred Slovenska: kóta Hrb (1.255 m.n.m.) - medzi obcami Ľubietová a Osrblie - 48°44'50'' s.š. a 19°27'20'' v.d.

Najvyšší bod: Gerlachovský štít - 2.655 m.n.m.

Najnižší bod: Pri rieke Bodrog (Klin nad Bodrogom) - 93,8 m.n.m.

Najrozsiahlejšie krasové územie v strednej Európe – Slovenský kras (440 km²). Nachádza sa tu 1110 jaskýň a priepastí a ďalšie krasové výtvary.

Najstarší verejný park v Európe – Sad Janka Kráľa na pravom brehu Dunaja v Bratislave. Bol založený v roku 1776 a aj dnes je obľúbeným miestom oddychu.

Najväčšia ľadová jaskyňa na Slovensku a jedna z najväčších v Európe – Dobšinská ľadová jaskyňa. Nachádza sa v spišsko-gemerskom krase. Svojím charakterom zaľadnenia patrí medzi najvýznamnejšie jaskyne na svete. V roku 1882 sa stala prvou elektricky osvetlenou jaskyňou v Uhorsku.

Najvyšší sintrový stĺp v miernom klimatickom pásme: Kvapel' rožňavských jaskyniarov v Krásnohorskej jaskyni. S výškou 34 m (s priemerom základne vyše 12 m) patrí zároveň medzi najväčšie sintrové útvary na svete.

Najväčší riečny ostrov v Európe – Žitný ostrov (132 612 ha) ležiaci medzi riekou Dunaj a jeho ľavým ramenom. Je to zároveň najúrodnejšia oblasť Slovenska s najväčšou zásobárňou pitnej vody.

Jediná aragonitová jaskyňa v Európe – Ochtinská aragonitová jaskyňa, sa nachádza v Revúckej vrchovine na strednom Slovensku. Je unikátnym prírodným javom podzemného krasu.

Dubnícke opáľové bane – jediné svojho druhu v Európe, sa nachádzajú v Slánskych vrchoch.

Jediný studenovodný gejzír na Slovensku – gejzír v Herľanoch – vodu chrlí do výšky 15 – 20 metrov, je európskou raritou, podobné gejzíry sa nachádzajú iba na Islande.

Najväčší platan na Slovensku a jeden zo 7 najväčších živých organizmov v Európe – *Platanus acerifolia* s obvodom kmeňa 930 cm, výškou 28 m a vekom viac ako 140 rokov, sa nachádza v historickom parku (z rokov 1852 – 1872) v obci Komjatice pri Nitre.

Najväčší voľne žijúci živočích na Slovensku – zubor hrivnatý, ktorý dosahuje výšku 195 cm a váhu 1300 kg sa vyskytuje na severovýchode Slovenska.

Najväčší travertínový útvar na Slovensku – Dreveník, sa nachádza južne od Spišského hradu, v nadmorskej výške 609 m a toto chránené územie zaberá rozlohu približne 40 ha. Návštevníci tu nájdu skalné mesto, množstvo jaskýň a jaskynných dier, či travertínových kôp.

Najvyššie položené miesto na Slovensku – Gerlachovský štít vo Vysokých Tatrách, s výškou 2655 m n. m.

Najnižšie položený bod na Slovensku – na území obce Klin nad Bodrogom v nadmorskej výške (94 m n. m.). Nachádza sa v južnom výbežku Východoslovenskej nížiny.

Najvyššie položená botanická záhrada v Európe - na Lomnickom štíte vo výške 2 634 m nad morom. Návštevníci tu majú možnosť vidieť 22 druhov rastlín na terasovitom chodníku.

Najdlhšia slovenská rieka – Váh.

Najvyššie sopečné pohorie v SR – mohutný stratovulkán Poľana (1458 m n. m.) Priemer základne sopky je 18 km, priemer krátera je 6 km. Poľana je chránenou krajinnou oblasťou s rozlohou 200,79 km².

Najväčšie i najhlbšie jazero v SR – Veľké Hincovo pleso vo Vysokých Tatrách (plocha 20,1 ha, hĺbka 53 m).

Najväčší prírodný park na Slovensku – Národný park Nízke Tatry, má rozlohu 728 km² a jeho ochranné pásmo 1102 km², sa nachádza na strednom Slovensku.

Najvyšší vodopád na Slovensku – Kmeťov vodopád (80 m) vo Vysokých Tatrách. Nachádza sa v Kôprovej doline.

Najväčšia umelá vodná nádrž v SR – Liptovská Mara (zadržiava 360,5 miliónov m³ vody).